

MCI5106 ภาษาเพื่อการสื่อสาร:

ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ภัทร์ บุญฮก

สัปดาห์ที่ 1

หัวข้อในการเรียนการสอน

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของภาษาและการสื่อสาร
2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพครู

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

A language is what the members of a particular society speak.

ผลการค้นหา "ภาษา"

ภาษา

- (๑) น. ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม
- (๒) น. เสียง ตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ
- (๓) (โบ) น. คนหรือชาติที่พูดภาษานั้น ๆ เช่น มอญ ลาว ทวาย ฝรั่ง และแต่งตัวตามภาษา (พงศ. ร. ๓)
- (๔) (คอม) กลุ่มของชุดอักขระ สัญลักษณ์ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้งานคอมพิวเตอร์ เช่น ภาษาซี ภาษาจาวา
- (๕) น. โดยปริยายหมายความว่า สาระ, เรื่องราว, เนื้อความที่เข้าใจกัน, เช่น ตกใจจนพูดไม่เป็นภาษา เขียนไม่เป็นภาษา ทำงานไม่เป็นภาษา.

ลูกคำของ "ภาษา" คือ ภาษากึ่งแบบแผน ภาษาคำควมมากพียงค์ ภาษาคำโดด ภาษาคำติดต่อ ภาษาถิ่น ภาษาธรรม ภาษาแบบแผน ภาษาปาก ภาษามีวิภัติปัจจัย ภาษาระดับทางการ ภาษาระดับพิธีการ ภาษาราชการ ภาษาศาสตร์

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

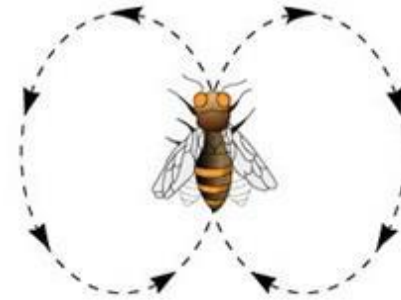

“เมื่อก่อนลายสือไทยนี้บ่มี 1205 สก ปีมแม พขุน
รามคาแหงหาใครใจในในแลไ้ลายสือไทยนี้ ลายสือ
ไทยนี้ จึงมีเพื่อขุนผู้ ننไนไ้ไว้” **ศิลาจารึกหลักที่ 1**

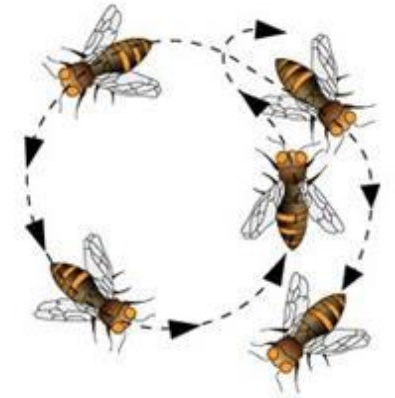
ภาษา = ภาษาพูด (+ ภาษาเขียน)

- ภาษาหมายถึง “ภาษาพูด” ก่อน
- จากนั้นเมื่อต้องการจดบันทึกจึงมี “ภาษาเขียน”
- “ตัวอักษร” จึงไม่เท่ากับ “ภาษา”

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

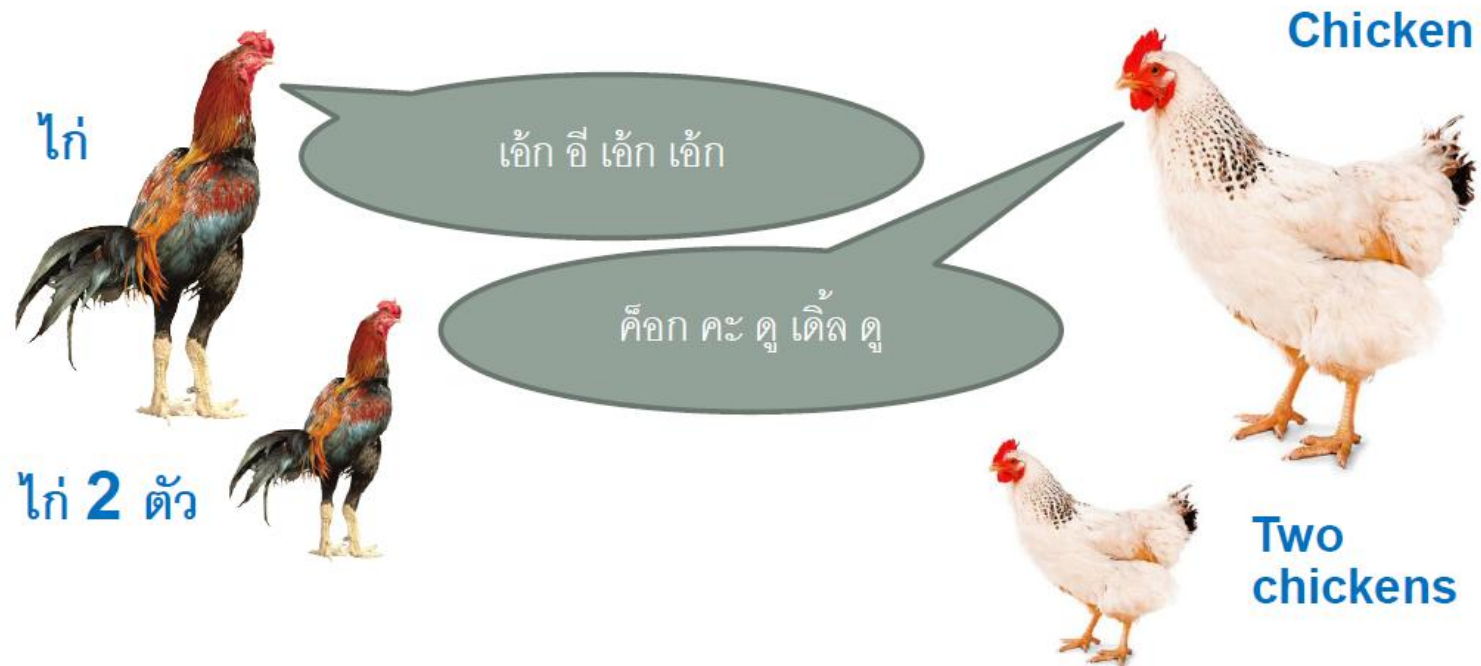
ก. เต้นแบบเลขแปด

ข. เต้นแบบวงกลม

ภาษา (language) เป็นระบบสัญลักษณ์ของมนุษย์ที่ใช้ในการสื่อสาร

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

- ภาษาเป็นสิ่งที่สมมติ — แต่ละวัฒนธรรมกำหนดให้แตกต่างกันไป
- ภาษามีกฎเกณฑ์และแบบแผน

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

อ่อม

บางคนใช้คำว่า "อ่อมหมา" แปลว่า ทรอย ไม่เลิศ ไม่ดี
ภาษาอังกฤษใช้คำว่า : boring, dull, lame, uninspired

The movie was so **dull** that I almost fell asleep.
หนังเรื่องนี้**อ่อม**มาก ฉันแทบจะหลับอยู่ละ

- ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลง

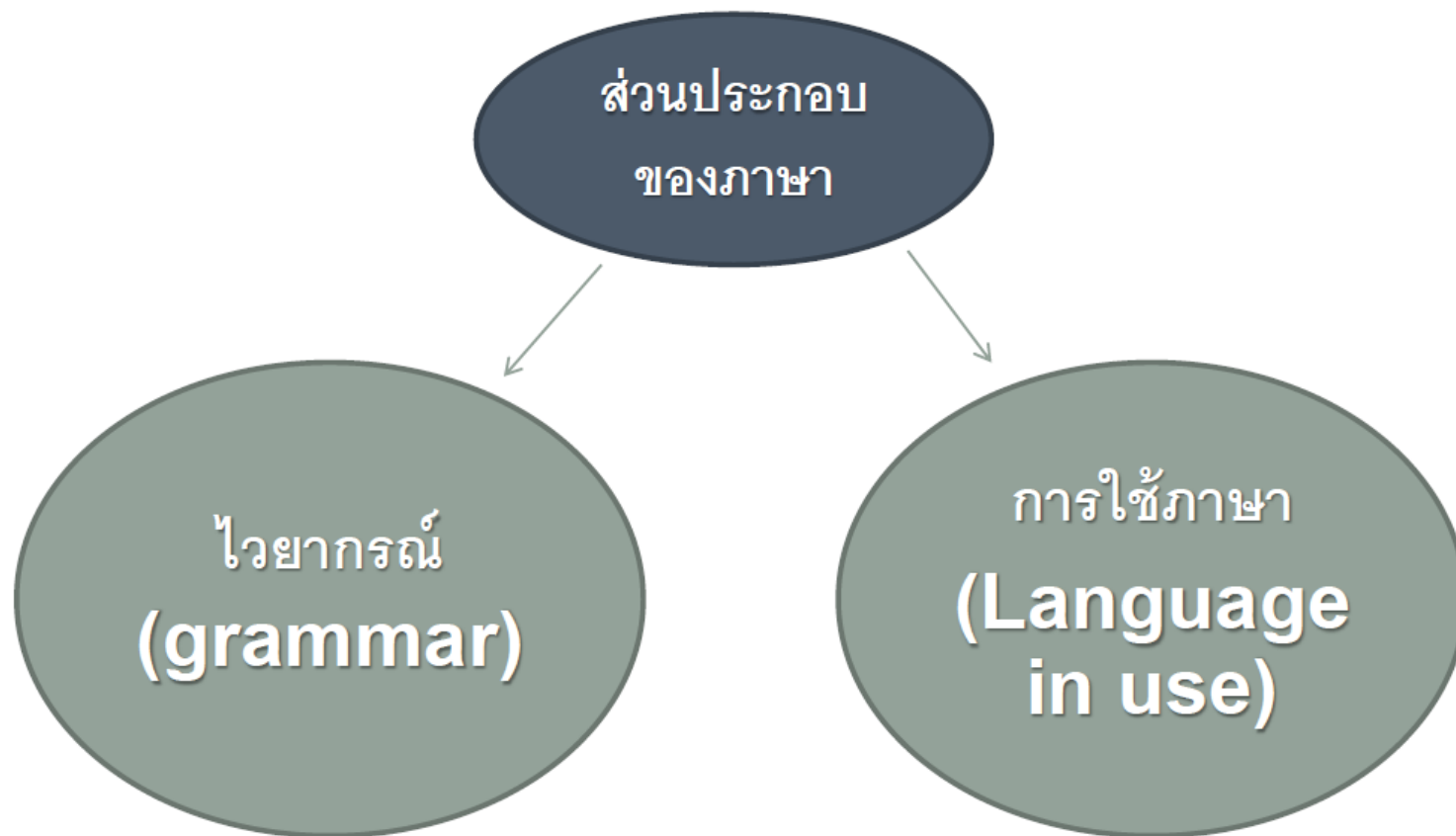

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

- ภาษาผลิตได้ไม่สิ้นสุด

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

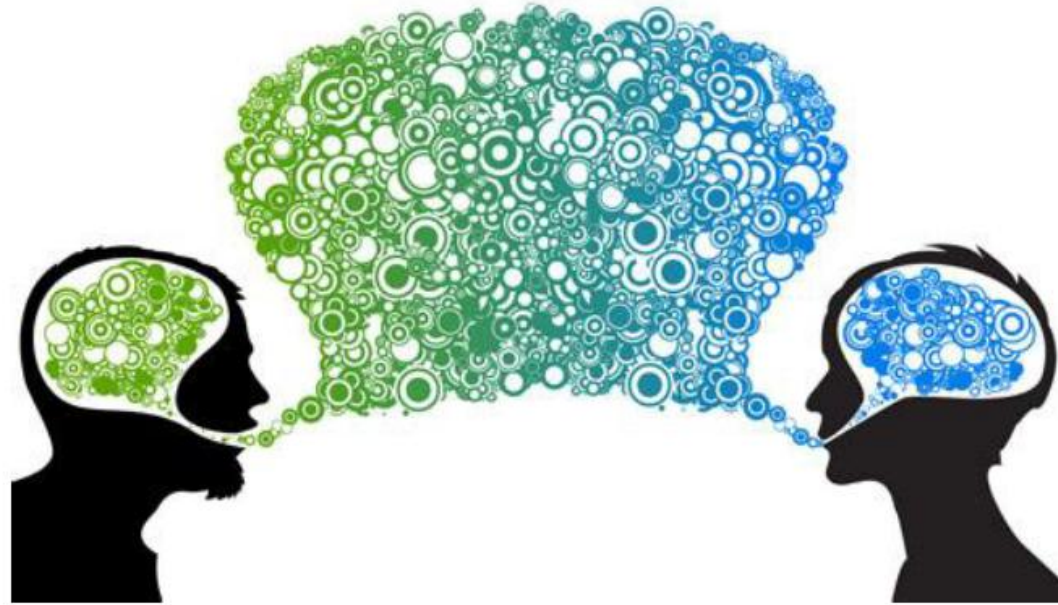
1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

- ฉันทกินข้าว
- ข้าวกินฉัน

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

- เดิมการศึกษาภาษามักเน้นที่ไวยากรณ์ของภาษา
- ต่อมาการศึกษาที่มีแนวโน้มหันมาสนใจการใช้ภาษามากขึ้น
- การใช้ภาษาต้องพิจารณา “บริบท” ของการใช้
- บริบทที่ใช้ภาษา เช่น บุคคล สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ
- ในแง่นี้ จึงต้องพิจารณา “วัฒนธรรม” ควบคู่กับการใช้ภาษาด้วย

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

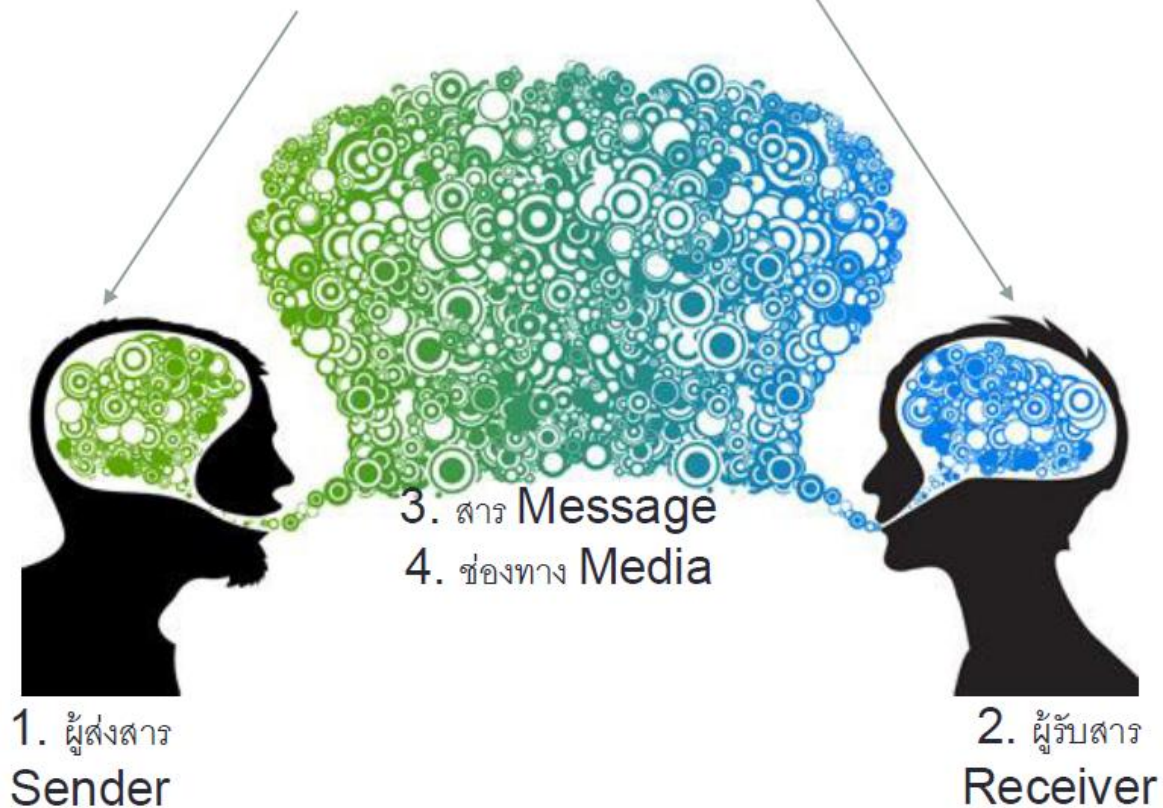

การสื่อสาร (**communication**) คือ กระบวนการที่มนุษย์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ตลอดจนจนข่าวสารข้อมูลต่างๆ แก่กัน ผ่าน การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ จนเกิดการกำหนดหมายรู้เรื่องราวนั้นร่วมกัน

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

องค์ประกอบของการสื่อสาร

5. ปฏิกริยาตอบกลับ
Respond

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

เราสื่อสารกันทำไม?

1. เพื่อส่ง/รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้
2. เพื่อโน้มน้าวใจ
3. เพื่อจรรโลงใจ
4. เพื่อความบันเทิง

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

A: ไปไหนมา ?

B: สามวาสองศอก

ผู้ส่งสารมีความรู้ดี
พอและส่งสารอย่าง
ชัดเจน

สื่อกลางมีคุณภาพดี

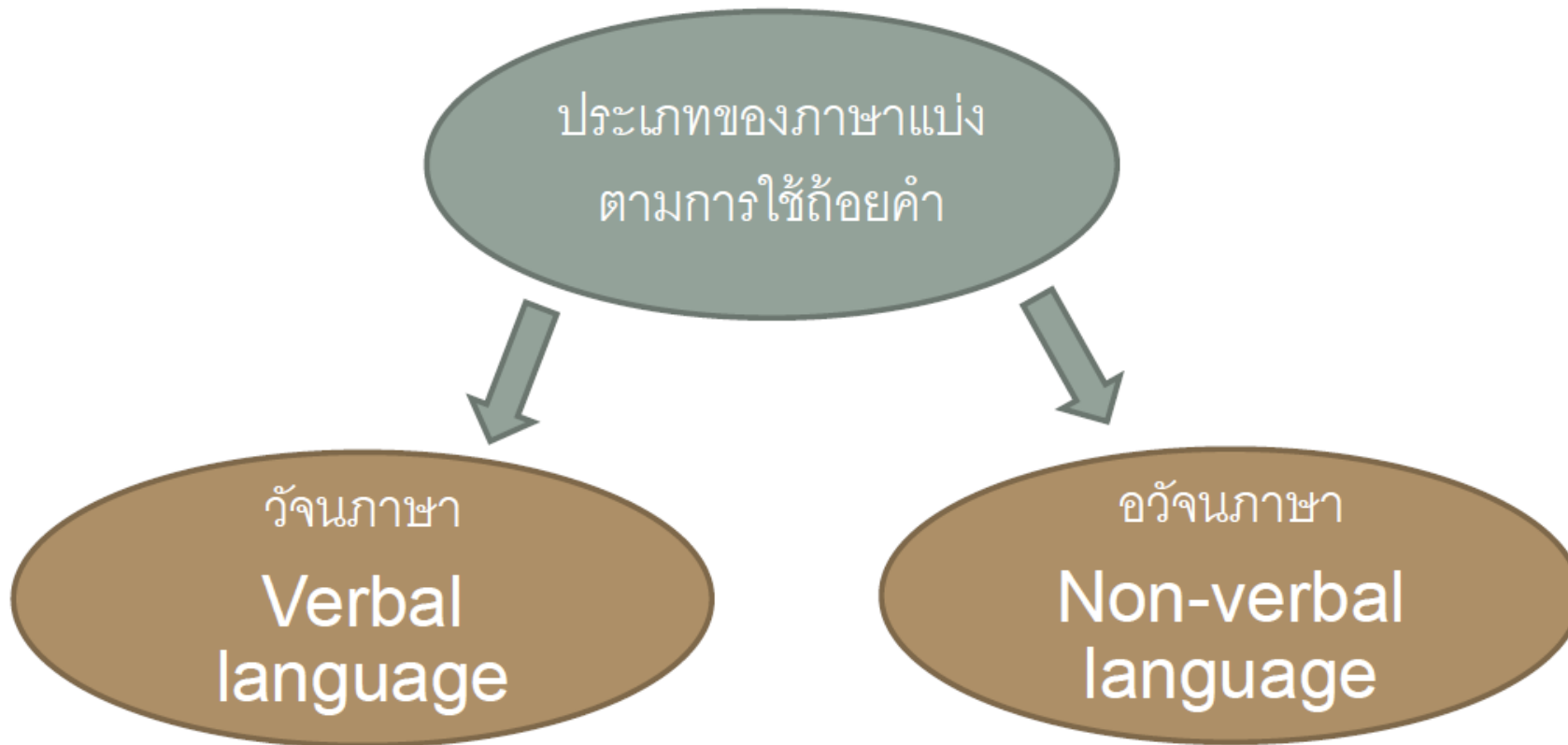

สารมีความเหมาะสม

ผู้รับสารตั้งใจและมี
ประสบการณ์ในเรื่องที่
รับสารเพียงพอ

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

“ภาษา” เป็นพาหะให้เนื้อหาของสาร ส่งผ่านช่องทางการสื่อสารแล้วเกาะเกี่ยวจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

วันนี้เธอสวยจังเลย

วันนี้เธอสวยจังเลย 😊

วันนี้เธอช่วย สวยจังเลย

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

พิจารณาบทสนทนาต่อไปนี้

- A: ชุดนี้สวยจังเลย
- B: ซ้อมา 199 เอง

- A: วันนี้ผมสวยมากเลยนะ
- B: ขอบคุณค่ะ

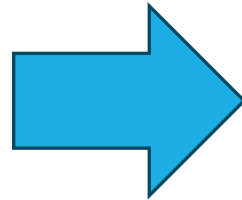
พิจารณาข้อความต่อไปนี้

- ไม่ใช่ใคร
- เปล่า
- เกรงใจ
- วันทองสองใจ
- บุญทากรรมแต่ง

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

ความสำคัญของภาษากับสังคม

1. ภาษาเกิดจากเรียนรู้จากสังคมวัฒนธรรม
2. ภาษาสะท้อนวัฒนธรรมนั้นๆ

ตัวอย่างประเด็นศึกษาระหว่างภาษา
และวัฒนธรรม เช่น

1. ภาษาถิ่น/ภาษาของชาวบ้าน
2. คำเรียกญาติ
3. คำเรียกสี
4. อารมณ์ขัน
5. คำรึนหูและคำต้องห้าม
6. อุปสรรคณ์
7. สรรพนามและคำเรียกขาน ฯลฯ

1. ความหมาย ความสำคัญและลักษณะของ ภาษาและการสื่อสาร

กิจกรรมที่ 1: คนต่างชาติมองภาษาไทยและคนไทย

เขาเรียนอะไรในหลักสูตร "ไทยศึกษา" ในสหราชอาณาจักร

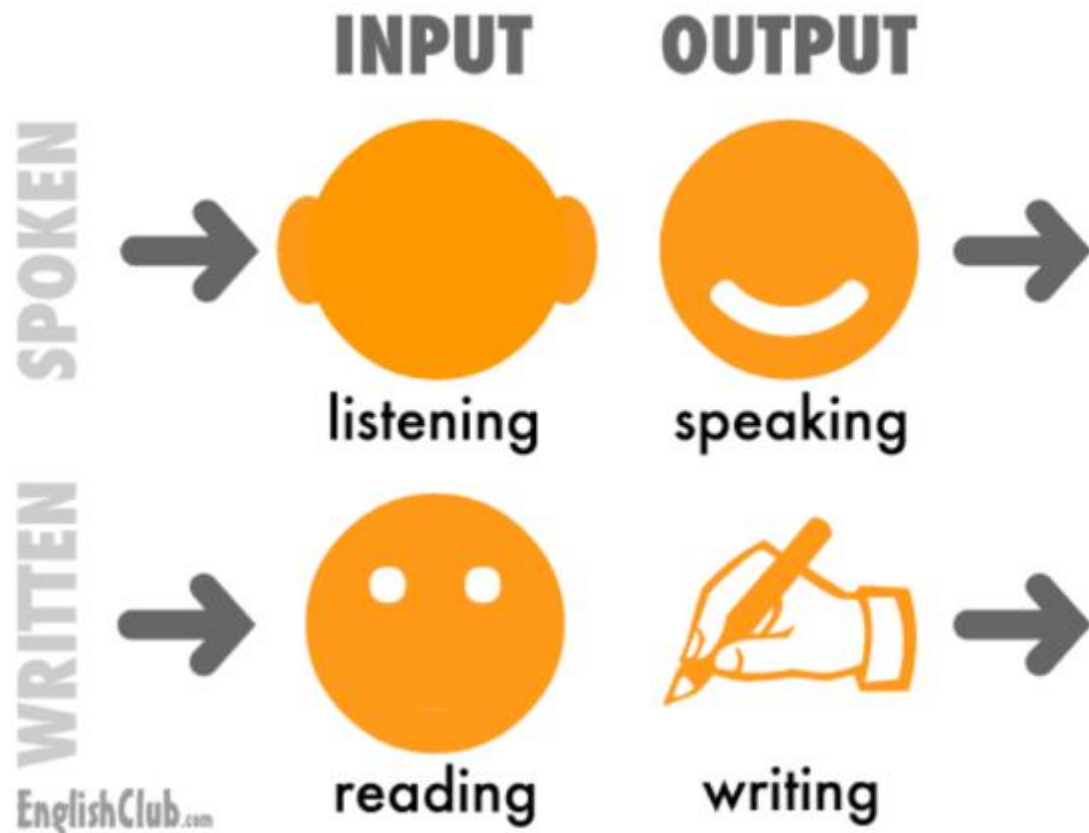
<https://www.youtube.com/watch?v=wp12dSGxRmA&t=1s>

ประสบการณ์การใช้ภาษาไทยของ 4 นักการทูตทูตไทย

<https://www.youtube.com/watch?v=cikUda2syRo&t=260s>

- เมื่อฟังคนต่างชาติพูดถึง ภาษาไทย/ประเทศไทย ทำให้เห็นแง่มุมของวัฒนธรรม ไทยที่เราไม่เคยคิดบ้าง
- จากคลิปทั้งสองคิดว่า ภาษา มีความสำคัญอย่างไร

2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

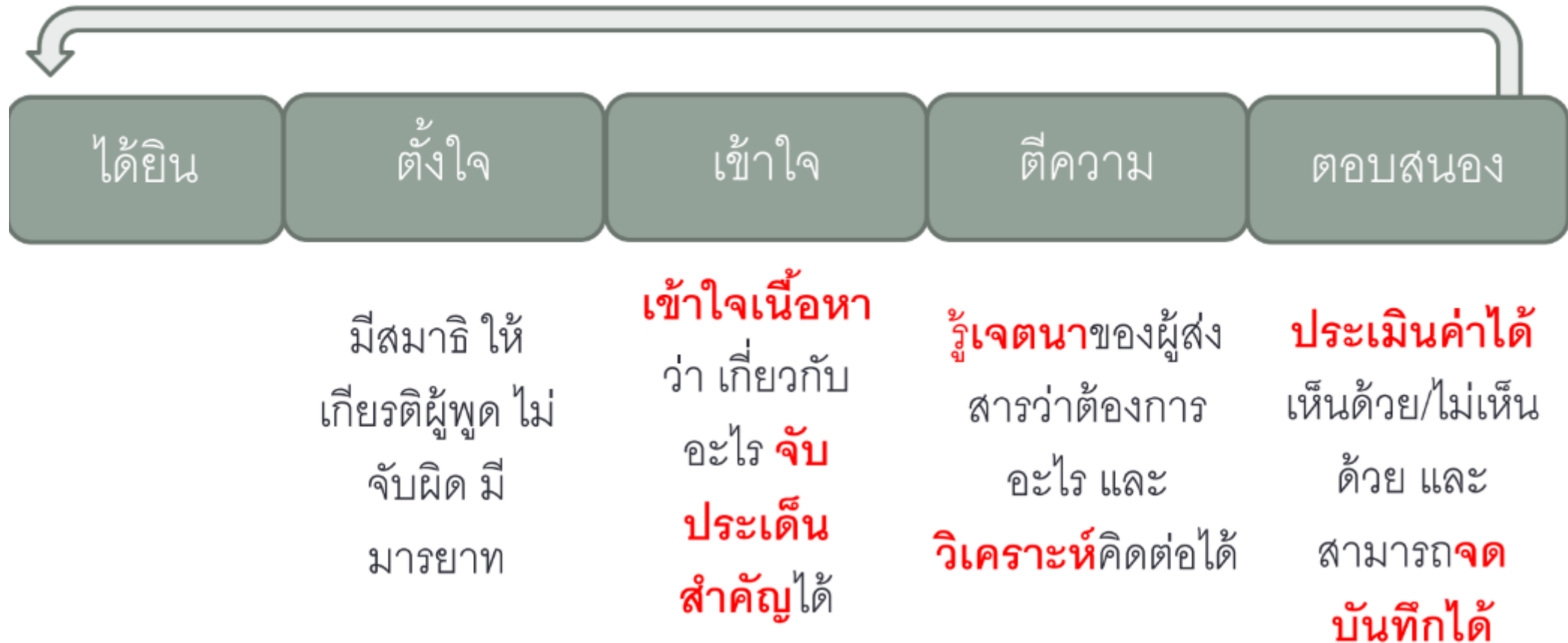
2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

• การได้ยิน (hearing)	Vs.	• การฟัง (Listening)
• สัมผัสได้ว่ามีเสียงเข้ามากระทบประสาทหู• เกิดขึ้นได้ทุกขณะ• ไม่ต้องใช้สมองวิเคราะห์ หรือจับใจความ• อาจไม่ต้องแสดงปฏิกิริยาตอบโต้		• ตั้งใจ ฟังเสียงที่เข้ามากระทบ• ผู้ฟังต้องมีสมาธิ• ใช้สมองสั่งการเพื่อติดตาม จับใจความ และประเมินค่า• ตอบสนองผู้ส่งสาร

“บางคนได้ยิน แต่ไม่เคยฟัง”

2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพครู

- องค์ประกอบของการฟัง

2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

- การฟังในเรื่องที่แตกต่างกันก็ย่อมต้องใช้ “วิจารณญาณ” ที่แตกต่างกัน

2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

Active
listening
and
Deep
listening

KNOWING MIND

กสศ

หลักสูตรจิตวิทยาพัฒนาการ

สูตรลัดทักษะการฟัง
ที่ช่วยให้คุณครู
เข้าใจปัญหา

แนะนำโดย : ผศ.ดร. ชุติมา สุรเศรษฐ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The infographic features a blue background with a white speech bubble containing a scribble. It includes logos for 'KNOWING MIND', a university crest, a flame, 'กสศ', and a lightbulb. A woman with dark hair, wearing a white top, is shown in a video-style frame on the right side, appearing to be speaking.

<https://research.eef.or.th/quick-recipes-for-listening-skills/>

2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

Active
listening
and
Deep
listening

<https://guidancehubth.com/knowledge/147>

2. ทักษะการฟังกับวิชาชีพรู

การฟังเพื่อจรรโลงใจและมีวิจารณญาณ

<https://www.youtube.com/watch?v=XIVFyHU79J0>

คำถามจากการฟังปาฐกถา Ted Talk อาจารย์อุ๋

- 1.สรุปสาระสังเขปของการปาฐกถาของอาจารย์อุ๋
- 2.วัตถุประสงค์หลักของอาจารย์อุ๋คืออะไร
- 3.เหตุใดอาจารย์อุ๋จึงต้องเล่าชีวิตวัยเด็กของตน
- 4.จุดเปลี่ยนสำคัญในชีวิตของอาจารย์อุ๋คืออะไร และส่งผลอย่างไรต่อชีวิตเขา
- 5.อาจารย์อุ๋เปรียบเทียบเสื่อประเภทต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์อะไร
- 6.จากเรื่องราวทั้งหมด “ศรัทธาราคาสิบบาท” น่าจะหมายถึงอะไร
- 7.ท่านคิดว่า เรื่องเล่าจากชีวิตอาจารย์อุ๋สะท้อนประเด็นทางสังคมวัฒนธรรมไทยใดบ้าง
- 8.ในความเห็นของท่าน ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่อาจารย์อุ๋นำเสนอในประเด็นใดบ้าง พร้อมบอกเหตุผล